

eul_wid: okg-bg

Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεύς · Plutarch of Chaeronea

Comparison of Demetrius and Antony

Σύγκρισις Δημητρίου καὶ Ἀντωνίου

Period: Ῥωμαϊκή [Roman](#)

Dialect: Ἀττικίζουσα [Atticizing](#)

Domain: Φιλοσοφία [Philosophy](#)

Format: Πεζός [Prose](#)

Affiliation: [Platonist](#)

- ^{1 1} Ἐπεὶ τοίνυν μεγάλοι περὶ ἀμφοτέρους γεγόνασιν μεταβολαί, πρῶτον τὰ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐπιφανείας σκοπῶμεν, ὅτι τῷ μὲν ἦν πατρὼς καὶ προκατειργασμένα, μέγιστον ἰσχύσαντος Ἀντιγόνου τῶν διαδόχων καὶ πρὸ τοῦ Δημητρίου ἐν ἡλικίᾳ γενέσθαι τὰ πλεῖστα τῆς Ἀσίας ἐπελθόντος καὶ κρατήσαντος Ἀντωνίου δὲ χαρίεντος μὲν ἄλλως, ἀπολέμου δὲ καὶ μέγα μηδὲν εἰς δόξαν αὐτῷ καταλιπόντος γενόμενος πατρός, ἐπὶ τὴν Καίσαρος ἐτόλμησεν ἀρχὴν οὐδὲν αὐτῷ κατὰ γένος προσήκουσαν ἐλθεῖν, καὶ τοῖς ἐκείνῳ προπεπονημένοις αὐτὸς ἑαυτὸν εἰσεποίησε διάδοχον. ^[5]
- ^{1 3} καὶ τοσοῦτον ἴσχυσεν ἐκ μόνων τῶν περὶ αὐτὸν ὑπαρχόντων ὁρμώμενος, ὥστε δύο μοίρας τὰ σύμπαντα ποιησάμενος, τὴν ἑτέραν ἐλέσθαι καὶ λαβεῖν τὴν ἐπιφανεστέραν, ἀπὼν δ' αὐτὸς ὑπηρέταις τε καὶ ὑποστρατήγοις Πάρθους τε νικῆσαι πολλάκις καὶ τὰ περὶ Καύκασον ἔθνη βάρβαρα μέχρι τῆς Κασπίας ὥσασθαι θαλάσσης. ^[5]
- ^{1 4} μαρτύρια δὲ τοῦ μεγέθους αὐτῷ καὶ δι' ἃ κακῶς ἀκούει.
- ^{1 5} Δημητρίῳ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἠγάπησε τὴν Ἀντιπάτρου Φίλαν ὡς κρείττονα συνοικίσει παρ' ἡλικίαν, Ἀντωνίῳ δ' ὁ Κλεοπάτρας γάμος ὄνειδος ἦν, γυναικὸς ὑπερβαλομένης δυνάμει καὶ λαμπρότητι πάντας πλὴν Ἀρσάκου τοὺς καθ' αὐτὴν βασιλεῖς. ^[5]
- ^{1 6} ἀλλ' οὕτως ἐποίησε μέγαν ἑαυτόν, ὥστε τοῖς ἄλλοις μεζόνων ἢ ἐβούλετο δοκεῖν ἄξιος. Ἡ μέντοι προαίρεσις, ἃφ' ἧς ἐκτήσαντο τὴν ἀρχὴν, ἄμεμπτός ἐστιν ἢ τοῦ Δημητρίου, κρατεῖν καὶ βασιλεύειν ἀνθρώπων εἰθισμένων κρατεῖσθαι καὶ βασιλεύεσθαι ζητοῦντος, ἢ δ' Ἀντωνίου χαλεπὴ καὶ τυραννικὴ, καταδουλουμένου τὸν Ῥωμαίων δῆμον ἄρτι διαφυγόντα τὴν ὑπὸ Καίσαρι μοναρχίαν. ^[5]
- ^{2 2} ὁ δ' οὖν μέγιστον αὐτῷ καὶ λαμπρότατόν ἐστι τῶν εἰργασμένων, ὁ πρὸς Κάσσιον καὶ Βρούτον πόλεμος, ἐπὶ τῷ τὴν πατρίδα καὶ τοὺς πολίτας ἀφελέσθαι τὴν ἐλευθερίαν ἐπολεμήθη.
- ^{2 3} Δημήτριος δὲ καί, πρὶν εἰς τύχας ἐλθεῖν ἀναγκαίως, ἐλευθερῶν τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν πόλεων ἐξελαύνων τὰς φρουρὰς διετέλεσεν, οὐχ ὥσπερ Ἀντώνιος, ὅτι τοὺς ἐλευθερώσαντας τὴν Ῥώμην ἀπέκτεινεν ἐν Μακεδονίᾳ, σεμνυνόμενος.
- ^{2 4} Ἐν τοίνυν ἐστὶ τῶν ἐπαινουμένων Ἀντωνίου, τὸ φιλόδωρον καὶ μεγαλόδωρον, ἐν ᾧ τοσοῦτον ὑπεραίρει Δημήτριος, ὥστε χαρίσασθαι τοῖς πολεμίοις ὅσα τοῖς φίλοις οὐκ ἔδωκεν Ἀντώνιος.

- 2 5 καίτοι ταφῆναί γε καὶ περισταλῆναι κελεύσας Βροῦτον ἐκεῖνος εὐδοκίμησεν· οὗτος δὲ καὶ τοὺς ἀποθανόντας τῶν πολέμιων πάντας ἐκήδευσεν, καὶ τοὺς ἀλόντας Πτολεμαίῳ μετὰ χρημάτων καὶ δωρεῶν ἀπέπεμψεν. Ὑβρίσται μὲν εὐτυχοῦντες ἀμφοτέροι καὶ πρὸς τρυφᾶς ἀνειμένοι καὶ ἀπολαύσεις. ^[5]
- 3 2 οὐκ ἂν εἴποι δέ τις, ὡς Δημήτριον ἐν εὐπαθείαις καὶ συνουσίαις ὄντα πράξεων καιρὸς ἐξέφυγεν, ἀλλὰ τῇ περιουσίᾳ τῆς σχολῆς ἐπεισῆγε τὰς ἡδονάς, καὶ τὴν Λάμιαν ὥσπερ τὴν μυθικὴν ἀτεχνῶς παίζων καὶ νυστάζων ἐποιεῖτο διαγωγὴν· ἐν δὲ ταῖς τοῦ πολέμου παρασκευαῖς οὐκ εἶχεν αὐτοῦ τὸ δόρυ κιττόν, οὐδὲ μύρων ὠδῶδει τὸ κράνος, οὐδὲ γεγανωμένος καὶ ἀνθηρὸς ἐπὶ τὰς μάχας ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος προήει, κοιμίζων δὲ τοὺς θιάσους καὶ τὰ βακχεῖα καταπαύων, ἀμφίπολος Ἄρεος ἀνιέρου, κατὰ τὸν Εὐριπίδην (fr. ^[5]
- 3 3 992 N. 2), ἐγίνετο, καὶ δι' ἡδονὴν ἢ ῥαθυμίαν οὐθὲν ἀπλῶς ἔπταισεν.
- 3 4 Ἀντώνιον δ', ὥσπερ ἐν ταῖς γραφαῖς ὀρῶμεν τοῦ Ἡρακλέους τὴν Ὀμφάλην ὑφαιροῦσαν τὸ ρόπαλον καὶ τὴν λεοντὴν ἀποδύουσιν, οὕτω πολλάκις Κλεοπάτρα παροπλίσασα καὶ καταθέλξασα συνέπεισεν ἀφέντα μεγάλας πράξεις ἐκ τῶν χειρῶν καὶ στρατείας ἀναγκαίας ἐν ταῖς περὶ Κάνωβον καὶ Ταφόσιριν ἀκταῖς ἀλύειν καὶ παίζειν μετ' αὐτῆς. ^[5]
- 3 5 τέλος δ' ὡς ὁ Πάρις ἐκ τῆς μάχης ἀποδρᾶς εἰς τοὺς ἐκείνης κατεδύετο κόλπους (Il. 3, 380 sq.)· μᾶλλον δ' ὁ μὲν Πάρις ἡττηθεὶς ἔφυγεν εἰς τὸν θάλαμον, Ἀντώνιος δὲ Κλεοπάτραν διώκων ἔφυγε καὶ προήκατο τὴν νίκην. Ἔτι Δημήτριος μὲν, οὐ κεκωλυμένον, ἀλλ' ἀπὸ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου γεγονὸς ἐν ἔθει τοῖς Μακεδόνων βασιλεῦσιν, ἐγάμει γάμους πλείονας ὥσπερ Λυσίμαχος καὶ Πτολεμαῖος, ἔσχε δὲ διὰ τιμῆς ὅσας ἔγχευεν· Ἀντώνιος δὲ πρῶτον μὲν ὁμοῦ δύο γυναικας ἡγάγετο, πρᾶγμα μηδενὶ Ῥωμαίῳ τετολμημένον, ἔπειτα τὴν ἀστὴν καὶ δικαίως γαμηθεῖσαν ἐξήλασε, τῇ ξένῃ καὶ μὴ κατὰ νόμους συνούσῃ χαριζόμενος· ὅθεν ἐκ γάμου τῷ μὲν οὐθέν, τῷ δὲ τὰ μέγιστα τῶν κακῶν ἀπήντησεν. ^[5]
- 4 3 ἀσέβημα μέντοι τοσοῦτον δι' ἀσέλγειαν οὐθὲν ταῖς Ἀντωνίου πράξεσιν ὅσον ταῖς Δημητρίου πρόσσεστιν. οἱ μὲν γὰρ ἱστορικοὶ φασὶ καὶ τῆς ἀκροπόλεως ὅλης εἶργεσθαι τὰς κύνας διὰ τὸ τὴν μεῖζιν ἐμφανῆ μάλιστα τοῦτο ποιεῖσθαι τὸ ζῶον· ὁ δ' ἐν αὐτῷ τῷ Παρθενῶνι ταῖς τε πόρναις συνῆν καὶ τῶν ἀστῶν κατεπόρνευσε πολλάς· καὶ οὐ τις ἂν ἤκιστα τὰς τοιαύτας τρυφὰς καὶ ἀπολαύσεις οἶοιτο μετέχειν κακοῦ, τῆς ὠμότητος, τοῦτ' <ἐν> ἐστὶ τῇ Δημητρίου φιληδονίᾳ, περιδόντος, μᾶλλον δ' ἀναγκάσαντος οἰκτρῶς ἀποθανεῖν τὸν κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον Ἀθηναίων, φεύγοντα τὸ καθυβρισθῆναι. ^[5]
- 4 6 συνελόντι δ' εἰπεῖν, Ἀντώνιος μὲν ἑαυτὸν διὰ τὴν ἀκρασίαν, Δημήτριος δ' ἄλλους ἡδίκησε. Πρὸς μέντοι γονεῖς ἄμεμπτον ἑαυτὸν εἰς ἅπαντα παρέσχε· ὁ Δημήτριος Ἀντώνιος δὲ τὸν ἀδελφὸν τῆς μητρὸς ἐξέδωκεν ἐπὶ τῷ Κικέρωνι ἀποκτεῖναι, πρᾶγμα καὶ καθ' ἑαυτὸ μισθὸν καὶ ὠμὸν, ὡς μόλις <ἂν> Ἀντώνιον ἐπ' αὐτῷ συγγνώμης τυχεῖν, εἰ σωτηρίας τοῦ θεοῦ μισθὸς ἦν ὁ Κικέρωνος θάνατος.
- 5 3 ἃ τοίνυν ἐπιώρκησαν ἀμφοτέροι καὶ παρεσπόνδησαν, ὁ μὲν Ἀρταουάσδην συλλαβὼν, ὁ δ' Ἀλέξανδρον ἀποκτείνας, Ἀντωνίῳ μὲν ἔχει τὴν πρόφασιν ὁμολογουμένην· ἀπελείφθη γὰρ ἐν Μήδοις ὑπ' Ἀρταουάσδου καὶ προεδόθη· Δημήτριον δὲ πολλοὶ λέγουσι ψευδεῖς αἰτίας ἐφ' οἷς ἔδρασε πλασάμενον κατηγορεῖν ἀδικηθέντος, οὐκ ἀδικήσαντα ἀμύνασθαι.
- 5 5 πάλιν δὲ τῶν μὲν κατορθωμάτων αὐτουργὸς ὁ Δημήτριος γέγονε, καὶ τούναντίον ὁ Ἀντώνιος ἐν οἷς οὐ παρῆν καλλίστας καὶ μεγίστας διὰ τῶν στρατηγῶν ἀνηρεῖτο νίκας. Ἐξέπεσον δὲ τῶν πραγμάτων ἀμφοτέροι μὲν δι' αὐτούς, οὐ μὴν ὁμοίως, ἀλλ' ὁ μὲν ἐγκαταλειφθεὶς, ἀπέστησαν γὰρ αὐτοῦ Μακεδόνες, ὁ δ' ἐγκαταλιπὼν, ἔφυγε γὰρ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ κινδυνεύοντας ὥστε τοῦ

μὲν ἔγκλημα εἶναι τὸ δυσμενεῖς οὕτω πρὸς αὐτὸν ἀπεργάσασθαι τοὺς μαχομένους, τοῦ δὲ τὸ
παρεσκευασμένην εὐνοίαν τοιαύτην καὶ πίστιν ἐγκαταλιπεῖν. ^[5]

^{6 3} τὸν δὲ θάνατον οὐδετέρου μὲν ἔστιν ἐπαινέσαι, ψεκτὸς δ' ὁ Δημητρίου μᾶλλον· αἰχμάλωτός τε
γὰρ ὑπέμεινε γενέσθαι, καὶ καθειρχθεὶς ἠγάπησεν ἐπικερδᾶναι τριετίαν οἴνῳ καὶ γαστρί,
καθάπερ τὰ ζῶα χειροήθης γενόμενος.

^{6 4} Ἀντώνιος δὲ δειλῶς μὲν καὶ οἰκτρῶς καὶ ἀτίμως, οὐ μὴν ἀλλὰ πρό γε τοῦ κύριον γενέσθαι τὸν
πολέμιον τοῦ σώματος ἑαυτὸν ἐξήγαγεν.